

6. VZNIK A VÝVOJ RANĚ FEUDÁLNÍCH STÁTŮ NA NAŠEM ÚZEMÍ

Slované

- jsou to lidé původem z oblasti východního Polska, Karpatského oblouku, Ukrajiny
- rychlý nárůst obyvatel
- zapojili se do stěhování národů
- jejich původní obživou bylo brictví
- jazyk: praslovanština
- hlavním zdrojem obživy bylo zemědělství
- pohané
- při nebezpečí se uchýlovali do hradíšť

SÁMOVA ŘÍŠE

- v 6. století Slované přišli do České kotliny a nahradili zde Germány
- ve střední Evropě se jejich zájmy střetly sse zájmy kmenů AVARŮ, kteří na Slované najížděli z jihovýchodu
- právě na obranu proti Avarům vznikl kolem roku 623 první slovanský útvar na našem území- **SÁMOVA ŘÍŠE**
- je pojmenována po francém kupci **SÁMOVI**, jenž se stal náčelníkem tohoto KMENOVÉHO SVAZU
- na Sámovu říši také najížděla vojska z Francké říše- ze západu
- r. 631 se střetli v bitvě **U VOGASTISBURGU**, v této bitvě Slované odrazili útok Franků a zajistili si tak život toho útvaru
- tato bitva je popsána ve Fredegarově kronice, právě díky této kronice se dozvídáme o Sámově říši
- tato říše však po smrti Sáma zaniká

VELKOMORAVSKÁ ŘÍŠE

- z iniciativy Francké říše docházelo k christianizaci Slovanů
- christianizace probíhala pomocí misionářů, kteří sem přicházeli z Řezna a dalších měst Francké říše
- na začátku 9. století byl založen kostel v Nitře knížetem Pribinem
- všeobecně moravská knížata také přijímala křesťanství a díky tomu získala větší respekt u západních národů

MOJMÍR I

- zakladatel Velkomoravské říše
- sváděl boje s Pribinou, ale nakonec to rozhodující postavení získal Mojmir

RASTISLAV

- Rastislav se dostal do sporu s Východofranckou říší, jelikož odmítl platit TRIBUT, což byl poplatek za mír
- Vojsky však Franky porazil a uhájil nezávislost říše
- Pokračoval v rozšiřování říše
- Pro získání většího respektu se rozhodl založit vlastní církev, poslal žádost papeži na vznik biskupství

- Papež ho však odmítl, a tak se obrátil na Byzantského císaře Michala a ten mu **VYHOVĚL**
- Michal na Moravu vyslal své 2 věrozvěsty- Cyrila a Metoděje
- Ještě předtím však bylo v Řezně pokřtěno 14 českých pánů a naše území bylo připoutáno k západnímu křesťanství

CYRIL A METODĚJ

- věrozvěsti původem z Řecka, které poslal na naše území císař Michal
- Soluň je jejich rodné město
- Jsou z oblasti, kde se rozvíjelo východní křesťanství- pravoslaví
- Oni sestavili první písmo- hlaholici
- Jazyk- STAROSLOVENSTINA
- Do staroslověnštiny přeložili také bibli
- Staroslověnštinu používali také jako jazyk při bohoslužbách
- Na Moravu přichází okolo roku 843
- Na Moravě měli úspěch a začali zde vychovávat kněží
- Na Moravě bylo založeno arcibiskupství
- Metoděj pokřtil Bořivoje, který uznával tu vládu Svatopluka
- Metoděj se stal arcibiskupem
- Gorazd přebírá pak tu funkci po Bořivoji
- Díky nim se Morava přiklání k východnímu křesťanství

SVATOPLUK

- během své vlády vyhání přívržence Cyrila a Metoděje
- náboženství se opět připoutává k západnímu křesťanství
- platil tribut, který mu zajišťoval mír s Franckou říší
- expandoval na východ
- centra- Mikulov, Velehrad
- říše se rozrůstá do Čech, Slovenska, jižního Polska, Slezska

MOJMÍR II

- nedokázal udržet jednotu říše
- Čechy se chtěly odtrhnout od Moravy- kníže Svatopluk I
- Oslabená Velká Morava pak podlehl nájezdům maďarských kmenů
- **ZÁNIK** Velkomoravské říše (906 n.l.)

VÝZNAM A KULTURA VELKÉ MORAVY

- byly zde položeny základy pro českou kulturu
- dochovaly se velkomoravské šperky
- architektonické památky
- zrod prvních písemných pramenů- PROGLAS- předmluva k evangeliu
- významné centrum Velké Moravy byly Mikulčice

Český raně feudální stát

VZNIK ČESKÉHO STÁTU

- 2. polovina 9. století
- 845- křest 14 českých knížat v Řezně
- česká kotlina byla podmaněna Velkou Moravou

- Bořivoj byl zástupcem Svatopluka na českém území
- Čechy zemědělsky orientované
- Kmenové uspořádání
- Otroctví
- Trojpolní systém
- Bořivoj se odtrhává od Moravy a zakládá rod PŘEMYSLOVCŮ

BOŘIVOJ

- 1. doložený kníže
- zastával funkci Svatopluka
- po jeho smrti se formuje český stát
- v této době je zde ještě vliv východního křesťanství, protože Bořivoj se nechal pokřtít Metodějem
- vznikly první kostely- kostel svatého Klimenta, kostel svaté Panny Marie
- postupně jeho vládu přebírají synové, čímž se ukázala jednota českého státu

VRATISLAV

- syn Bořivoje
- vládne na začátku 10. Století
- stát se musí vypořádat s prvními problémy
- vnější problém- útoky Východofrancké říše, problém prosadit české státnictví
- vnitřní problém- stát nebyl politicky stabilní, jelikož tu bylo 14 knížat, která měla svou autoritu
- je dál christianizováno území
- postavil kostel svatého Jiří
- manželka Drahomíra- pohanka

VÁCLAV

- po smrti Vratislava byla politická krize, jelikož Václav byl příliš mladý
- měl babičku Ludmilu a matku Drahomíru
- tyto ženy mezi sebou měly spory a ty vyvrcholily vraždou Ludmily
- Václav byl zbožný, jelikož byl vychováván svou babičkou
- Václav podporoval christianizaci
- Upřednostnoval mírovou politiku
- Založil kostel svatého Víta- chrám sv Víta- hlavní náboženské centrum Přemyslovců
- V zahraniční politice byl velmi slabý
- Neřešil celistvost státu, autoritu 14 knížat
- Vůči Východofrancké říši vedl slabošskou politiku- prohrál boj s Jindřichem Ptáčníkem a platil TRIBUT PACIS- dan z míru
- Toto kritizoval jeho bratr Boleslav
- 28.9.935 zabit Václav
- Václav byl svatořečen a označen za zakladatele české státnosti
- Vzniká svatováclavský kult

BOLESLAV UKRUTNÝ

- vládl od roku 935 do roku 972
- vybudoval jednotný politický útvar
- centrem byla Praha
- zlikvidoval autoritu 14 knížat

- Přemyslovci se stávají jediným vládnoucím rodem
- Vytvořena HRADSKÁ SOUSTAVA- systém panovnických hradů, hrad má přidělenou oblast, kterou spravuje, tu oblast spravuje kastelán, který je zástupcem knížete v oblasti, hrad má také náboženskou, politickou a hospodářskou funkci, tyto hrady se budují i v nově dobytých oblastech
- PODPORA NÁBOŽENSTVÍ- vznik českého biskupství, žádá papeže o vybudování náboženského celku- s papežem vyjednává jeho dcera Mlada
- České biskupství je založeno roku 973- v čele Dětmar
- Příchod prvních mnišských řádů na naše území- Benediktíni
- VZTAH K FRANCKÉ ŘÍŠI- konflikt s Otou I
- Byl vojensky úspěšný
- **NEPLATÍ TRIBUT PACIS**
- Pak se spojuje s Otou kvůli nájezdům Maďarů
- Ota svolává vojska a bojují proti Maďarům v bitvě u LECHU- vznik Uherského státu
- HOSPODÁŘSTVÍ- obrovský vývoj, Praha se stává centrem, obchod vzkvétá
- Ražení první české mince-**DENÁRY**

BOLESLAV II

- za jeho vlády právě vyhlášeno první české biskupství
- pražské biskupství
- toto biskupství bylo podřízeno Řeznu- tím vzrostl vliv západního křesťanství, polepšil si také český panovník v zahraniční politice
- Čechy tak přestaly být vnímány jako barbarská země

VOJTĚCH SLAVNÍKOVEC

- vysoký církevní hodnostář
- významná autorita
- měl dobré vztahy s papežem
- byl druhým pražským biskupem
- měl spory s Boleslavem II, kvůli morálce a utíká z Čech
- misionářská činnost
- christianizace v oblasti Pruska
- 997 byl zavražděn
- je pochován v Hnězdně- svatořečen
- r. 999 první **přemyslovská KRIZE**
- Boleslav měl tři syny- Boleslava, Jaromíra, Oldřicha

BOLESLAV III

- neschopný
- měl despotické rysy
- neměl cíle
- konkurence bratrů
- ve střední Evropě se formuje **PROTIČESKÁ KOALICE**- Polsko, Uhry
- 1002 svržen polským králem Boleslavem Polským

VLADIVOJ

- neschopný

BOLESLAV POLSKÝ

- vytvořil českopolskou unii
- jeden panovník spojuje dva státy

OLDŘICH

- stabilizuje stát
- pečuje o obchod
- dale christianizace
- expanduje na Moravu a **PŘIPOJUJE JI**
- po jeho smrti nastupuje na trůn jeho bratr, který se ovšem vzdává trůnu-
KONEC DYNASTICKÉ KRIZE

BŘETISLAV

- Vládne v polovině 11. Století
- Období prosperity
- Centralizoval stát
- Autorita střední Evropy
- Byl dobrý vojevůdce
- Chtěl docilit českého arcibiskupství
- 1039- výprava do Polska (Hnězdna)
- chtěl přenést ostatky svatého Vojtěcha
- podmanil si okolí Hnězdna
- vyhlásil HNĚZDECKOU DEKRETU- zákoník, úprava křesťanské morálky, o morálce v Čechách
- nechal přenést ty ostatky do Čech
- doufá v povýšení na arcibiskupství
- německý císař podniká proti Břetislavovi bitvu
- 1040- bitva u Brůdku- výhra Břetislava
- 1041- Břetislav byl poražen, Vazalský slib- stát nezaniká
- stát se klidně rozvíjí
- dale řeší otázku **NÁSTUPNICTVÍ**- r 1055 svolal **SENIORAT**- upravuje nástupnictví, po smrti knížete nastupuje nejsatrší muž z rodu
- Moravu rozdělil na údělná knížectví- připadají synům

VRATISLAV II

- konec 11. Století
- syn Břetislava
- stal se prvním českým králem
- spolupracoval s Jindřichem IV- německý císař, podporoval jeho politiku, podpořil ho v boji o investituru- boj o jmenování biskupů do úřadu
- 1085 královský titul
- **stal se prvním českým KRÁLEM**
- titul nedědičný
- díky tomu konflikt s bratrem Jaromírem- biskup, který podporoval papeže
- 1063 založil druhé české biskupství v Olomouci
- po jeho smrti druhá DYNASTICKÁ KRIZE

SOBĚSLAV

- od 1125 do 1140
- má diplomatické schopnosti

- autorita
- měl konflikt s německým císařem LOTHAREM III- bitva u Chlumce- vítězí česká armáda
- na počest tohoto vítězství postavena rotunda svatého Jiří na Řípu
- staví hradby kolem Prahy

VLADISLAV II

- zlaté časy
- schopný panovník
- získal královský titul
- 1147 účastnil se křížové výpravy
- dale pomohl německému císaři Friedrichovi v dobytí Milána
- 1058 získal díky tomu královský titul, nedědičně
- nechal postavit Juditin most
- pokračuje v christianizaci
- příchod dalších mnišských řádů- Johanité, Cisterciáti
- založil Strahovský klášter
- po jeho smrti pře o trůn

KONRÁD OTA

- byl z Moravy
- vydal KONRÁDOVA STATUTA- vztah Čech s Moravou

- postupně končí boje o trůn